

Standpunt van de Nederlandse Regering betreffende de sociale verplichtingen van Frankrijk (1 oktober 1956)

Légende: Op 1st oktober 1956 onderzoekt de Raad van Nederlandse Ministers de sociale verplichtingen van de Franse delegatie bij de Internationale Conferentie over de Gemeenschappelijke Markt en Euratom.

Source: Nationaal Archief, Den Haag, Prins Willem Alexanderhof 20 Postbus 90520.
www.nationaalarchief.nl. 2.02.05.02, Archief Raad van Ministers/404.

Copyright: (c) Nationaal Archief

URL:

http://www.cvce.eu/obj/standpunt_van_de_nederlandse_regering_betreffende_de_sociale_verplichtingen_van_frankrijk_1_oktober_1956-nl-5503fdob-b04d-4f56-93ec-03ae5c4ef263.html

Date de dernière mise à jour: 05/11/2015

Verslag van de ministerraad van 1 oktober 1956, betreffende de Franse verplichtingen: sociale harmonisatie, integratie op het gebied van kernenergie enz.

[...]

Nota inzake de conferentie over de gemeenschappelijke markt en Euratom (Brief van de minister van buitenlandse zaken en de minister van economische zaken dd. 25 september 1956, nr.132.893, net bijlagen)

Minister Beyen wijst erop, dat de wens van de Franse regering om voor Frankrijk een zeker uitzonderingsregiem mogelijk te maken ons niet zo verbaasd heeft, aangezien hij indertijd reeds die mogelijkheid heeft geopperd. Een tweede punt is, dat men in Engeland belangstelling begint te krijgen voor de gemeenschappelijke markt, nu men de indruk heeft, dat er werkelijk wat gaat gebeuren. Zoals men zich herinnert, heeft Engeland vorig jaar nog ernstige bezwaren gemaakt in de o.e.e.c. tegen de vorming van een gemeenschappelijke markt. Op een vraag van minister Zijlstra antwoordt spreker, dat men tot de conclusie is gekomen, dat de laatste notitie van Linthorst Homan over een nota van de voorzitter Spaak geen aanleiding tot wijziging van de instructie geeft.

Minister Staf is van oordeel, dat indien de landen het gebruik van atoomwapenen aanvaarden, deze dan ook ter beschikking van die landen moeten kunnen komen. Een moeilijkheid van de beperking tot het vreedzame gebruik is ook gelegen in het toepassen van atoomenergie als drijfkracht op schepen, waaronder oorlogsschepen. Spreker meent, dat deze kwestie in de nota te eenvoudig is gesteld, waar wordt gesproken over de afhankelijkheid van Amerika voor levering van grondstoffen.

Minister Suurhoff is het niet helemaal duidelijk welk standpunt de ministerraad over de sociale harmonisatie inneemt. Daarbij gaat het over,

1. de gelijke beloning van mannen en vrouwen,
2. gelijkheid van de (betaalde) vakantie, en
3. de werktijdverkortung.

De vorige maal is in de ministerraad besloten, dat de Nederlandse delegatie niet afwijzend behoeft te staan ten aanzien van de eerste twee punten, maar dat de Nederlandse regering zich niet wil binden aan een verkorting van de arbeidsweek tot 40 uur. De termijn van twee jaar voor de invoering van de gelijke betaling (punt 1) is toen niet aanvaard en spreker kijkt tegen een zo korte termijn ook nog wel aan. Als het voorts niet gaat om een werktijdverkortung tot 40 uur, maar om het enigmatische vreemde denkbeeld om over het 41ste tot het 48ste uur 25% extra te laten betalen, dan gaat de spreker te ver om op dit punt de zaak te laten afstuiten. Intussen acht spreker het vel vreemd, dat de Fransen de anderen aan deze sociale harmonisatie willen binden en tegelijk voor zichzelf vele uitzonderingen op de regels voor de gemeenschappelijke markt verlangen.

De minister-president meent naar aanleiding van het Duitse verlangen om tussen de totstandkoming van Euratom en de gemeenschappelijke markt een sterke band te leggen, dat Euratom afzonderlijk misschien snel tot stand zou kunnen komen, maar dat voor de gemeenschappelijke markt meer tijd nodig zal zijn. Wat de kwestie van het vreedzame gebruik van kernenergie betreft meent spreker, dat als men in West-Europa desnoods atoomwapens wil gebruiken, er geen reden is uit te sluiten, dat men ze ook zelf kan produceren. Voor Nederland is dit nauwelijks van belang; voor Frankrijk mogelijk wel. Spreker neigt ertoe om dit dus mogelijk te doen zijn, tenzij bezwaren van Amerikaanse zijde zich hiertegen verzetten. Aanvankelijk bestond er bezwaar tegen het gebruikmaken van het hof en de assemblée van de k.s.g.; thans schijnt men omgekeerd te willen stellen, dat het hof en de assemblee van euratom te zijner tijd tevens voor de k.s.g. zullen gelden. Als men de bevoegdheden van euratom sterk beknot, zal men even goed tot een samenwerking op atoomgebied in de o.e.e.c. kunnen komen. Aangaande de gemeenschappelijke markt merkt spreker op, dat bij aanvaarding van alle Franse verlangens enigermate de toestand dreigt te ontstaan, dat Frankrijk wel in de gemeenschappelijke markt wil medespreken, maar niet zelf meedoet. Als de Fransen hun eigen invoerheffingen kunnen handhaven dan treden zij praktisch niet toe. Men zal op zijn minst moeten bepalen, dat Frankrijk: in elk geval na een bepaalde periode wel meedoet. Voor de overgang naar een verder stadium

zal men eventueel een besluit van de raad van ministers kunnen verlangen, naar dit mag niet betekenen, dat Frankrijk die overgang volkomen kan blokkeren. Spreker begrijpt niet hoe de Fransen, als zij voor zichzelf deze uitzondering vragen, dan van andere landen harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden kunnen verlangen. Gelijke beloning van mannen en vrouwen zal wel mogelijk zijn, maar spreker meent, dat dit niet in twee jaar kan. Verkorting van de arbeidsweek tot 40 uur behoort tot de minst urgente dingen; van Nederlandse zijde zal een dit niet mogen aanvaarden. De Fransen willen de lonen en salarissen in de zes landen gelijkgetrokken hebben, maar dit kan alleen als de regeringen de lonen vaststellen. Spreker acht dit ook een onmogelijke: eis, omdat dan een verhoging van de lonen of andere arbeidsvoorwaarden in één land ook voor de andere vijf landen zou moeten gelden.

Minister Zijlstra gelooft, dat men het politieke element thans meer moet onderstrepen dan vroeger. Enerzijds is de politieke situatie van Frankrijk thans gunstiger dan vroeger, anderzijds is de bereidheid van Engeland om toe te treden groter dan ooit. Spreker acht het een ernstig verzuim als men deze gelegenheid zou missen. De Belgische theorie van de lege stoel voor Frankrijk is niet mogelijk, maar de zaak komt heel anders te staan als Engeland erbij betrokken wordt. Spreker is het ermede eens, dat het niet kan, dat enerzijds Frankrijk een uitzonderingspositie vraagt en anderzijds de andere vijf landen verplichtingen zouden moeten aangaan, die alleen zin hebben als Frankrijk in de gemeenschap is opgenomen. Het gaat er echter om hoever men de Franse regering tegemoet moet komen om het proces van integratie in Frankrijk in gang te zetten. Spreker is van oordeel, dat de eis van unanimiteit voor het overgaan naar de verdere fase onaanvaardbaar is, terwijl een voorwaarde, dat de arbeidskosten tussen de landen gelijk zouden moeten worden gemaakt, niet mogelijk is, want men houdt dan geen rekening met het verschil in arbeidsproductiviteit. In een werkelijke gemeenschappelijke markt groeien deze zaken, evenals in Benelux het geval is, naar elkaar toe. Op de verlenging van de Franse invoerheffingen en exportpremies zal de gemeenschap invloed moeten hebben en handhaving hiervan ook alleen van tijdelijke aard negen zijn. Voorts zal er over maatregelen bij betalingsbalansmoeilijkheden wel zijn te spreken. Een uitstel van toetreding voor Frankrijk voor onbepaalde tijd (of bv. voor tien jaar) is in wezen een negatie van de gemeenschappelijke markt. Gelijktrekking van beloning voor mannen en vrouwen kan niet in twee jaar, naar wel in een langere periode. Wat de 40-urenweek betreft merkt spreker op, dat in het stuk van Spaak weer de 40-uren als norm wordt gesteld, naar Linthorst Homan zegt, dat dit eer. misverstand van Spaak is. Toch zal men hier voorzichtig mee moeten zijn. Spreker zal gaarne net minister Beyen nog onderling over deze kwestie spreken. Minister Beyen acht de gedachte om voor de conferentie van St. Cloud nog over deze zaken te spreken tussen de betrokken ministers wel goed. Onzerzijds is de band tussen Euratom en de gemeenschappelijke markt nooit heel strak gewenst. Spreker meent, dat op de besproken basis de delegatie naar de conferentie in St. Cloud zal kunnen handelen.

Minister Mansholt hoeft van de besprekingen in Brussel nog wel het geluid vernomen, dat men van de landbouw een speciaal geval wil maken. Dat zou echter betekenen, dat men een landbouwprotocol krijgt in het kader van de zes. Spreker zou het betreuren als men de landbouw uit het geheel van de gemeenschappelijke markt zou lichten. Hij stelt de vraag of minister Beyen hierover nog iets in St. Cloud zal zeggen. Minister Beyen heeft niet gehoord, dat in Brussel deze gedachte bestaat, maar wel in Engeland. Minister Zijlstra is hier toch niet heilenaal gerust op. Minister Mansholt is van oordeel, dat men bij de gemeenschappelijke markt de landbouw er niet geheel buiten moet houden, maar dat men de landbouw als onderdeel van het geheel moet bekijken.

De minister-president merkt op naar aanleiding van het voorstel van Spaak om de opstelling der verdragen in een kleine commissie te doen plaats vinden, dat ook Nederland hierbij betrokken moet zijn.

Minister Suurhoff is het nog niet duidelijk hoe het standpunt ten aanzien van de kwestie van de 40-uren week zal zijn. De Minister-President merkt op, dat deze kwestie twee kanten heeft. Enerzijds zou het, als het alleen gaat om 25 % extra voor acht uren, zoals soms wordt gesteld, neerkomen op een loonsverhoging van 4 %. Als men deze stelt naast alles wat reeds tot verhoging van de arbeidskosten heeft geleid en verder zal leiden, is deze kant niet te verwaarlozen, al is het geen heel hoog percentage. Anderzijds is deze vorm van betaling van 25 % extra voor de uren boven 40 uur wel heel vreemd. Spreker heeft de indruk, dat Frankrijk toch eigenlijk bedoelt de 40-urenweek met vol loon daarboven desnoods 8 uur met loon + 25 %. Dit is zeker onaanvaardbaar. Als aan Frankrijk de mogelijkheid van aan beroep op clauses de sauvegarde wordt gegeven,

zal Nederland zich niet moeten binden aan een dergelijke harmonisatievoorwaarde of zullen ook wij een beroep op een clause de sauvegarde moeten kunnen krijgen. Spreker herinnert eraan, dat reeds is gezegd, dat over deze kwesties nog eens overleg tussen betrokken ministers zal plaatsvinden. Minister Zijlstra acht het wenselijk dit vraagstuk van de arbeidsduur nog afzonderlijk te bekijken; daarvoor zal men een aantal formuleringen kunnen opstellen.

De raad besluit, dat over deze kwestie nog overleg zal plaatsvinden voor de conferentie in St. Cloud en verklaart zich overigens akkoord met de strekking van de nota, zoals deze in de vergadering nader is besproken.